

Toetsingsadvies over het
milieu-effectrapport over
golfcomplex 'Staadegaard' te Renkum

18 augustus 1993

CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN HAAG

Toetsingsadvies

Toetsingsadvies over het milieu-effectrapport over
golfcomplex 'Staadegaard' te Renkum / [Commissie voor de
milieu-effectrapportage]. - Utrecht : Commissie voor de
milieu-effectrapportage

ISBN 90-5237-552-6

Trefw.: milieu-effectrapportage; Renkum / golfbanen;
Renkum

commissie voor de milieu-effectrapportage

College van Burgemeester en
Wethouders van Renkum
Postbus 9100
6860 HA OOSTERBEEK

uw kenmerk
14407/ROST
13751/ROST

uw brief
24 mei 1993
24 juni 1993

ons kenmerk
U579-93/Si/mp/401-49

onderwerp
Toetsingsadvies over het MER
golfcomplex 'Staadegaard' te Renkum

Utrecht,
18 augustus 1993

Met bovengenoemde brieven verzocht u de Commissie voor de milieu-effectrapportage (m.e.r.) advies uit te brengen over het milieu-effectrapport (MER) ten behoeve van de aanleg van een golfbaan met bijbehorende voorzieningen te Renkum.

Hierbij bied ik u overeenkomstig artikel 7.26, eerste en tweede lid van de Wet milieubeheer het advies aan van de Commissie voor de m.e.r.

Daarnaast vraag ik uw aandacht voor de behoefte van de onderhavige golfbaan. De Commissie heeft een aantal aanmerkingen over de berekeningswijze waarop tot het gewenste aantal holes wordt gekomen in verhouding tot de behoefte in de regio. Daarnaast ontbreekt het in de richtlijnen gevraagde advies van de Nederlandse Golf Federatie over de in het MER weergegeven behoefte van de m.e.r.

In mei van dit jaar heeft de NGF een rapport uitgebracht met de meest recente kennis over de behoefte aan golfvoorzieningen en spreiding daarvan over Nederland. Deze kennis kan zeker bijdragen tot een beter en actueler beeld van de behoefte aan de onderhavige golfvoorziening.

De Commissie hoopt met dit advies een constructieve bijdrage te hebben geleverd aan de besluitvorming over het voornemen. Zij zal graag vernemen op welke wijze van haar aanbevelingen gebruik is gemaakt.

Ir. P. van Duursen,
voorzitter van de werkgroep m.e.r.
golfcomplex 'Staadegaard' te Renkum

Toetsingsadvies over het
milieu-effectrapport over
golfcomplex 'Staadegaard'
te Renkum

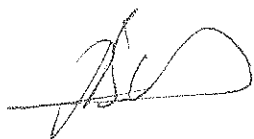
Advies op grond van artikel 7.26, eerste en tweede lid van de Wet milieubeheer over
het milieu-effectrapport over golfcomplex 'Staadegaard' te Renkum,

uitgebracht aan het College van Burgemeester en Wethouders van gemeente Renkum door
de Commissie voor de milieu-effectrapportage; namens deze,

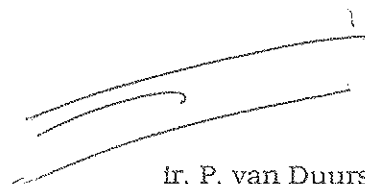
de werkgroep m.e.r. golfcomplex 'Staadegaard' te Renkum

de secretaris

de voorzitter

mr. R.J. Sielcken

ir. P. van Duursen

Utrecht, 18 augustus 1993

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
1. INLEIDING	1
2. ALGEMEEN OORDEEL OVER HET MER	2
3. AANBEVELINGEN BIJ DE VERDERE BESLUITVORMING	2
3.1 Aanbevelingen bij de besluitvorming over het bestemmingsplan	2
3.2 Aanbevelingen bij overige besluiten	4
3.3 Aanbevelingen voor het evaluatieprogramma	6
4. OPMERKINGEN OVER HET MER	7

BIJLAGEN

1. Brief van het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Renkum d.d. 24 mei 1993, waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld advies uit te brengen.
- 1A. Brief van het College van Burgemeester en Wethouders waarin de Commissie uitstel wordt verleend voor het uitbrengen van haar advies.
2. Tekst van de openbare bekendmaking, Veluwepost en Hoog en Laag d.d. 26 mei 1993.
3. Projectgegevens.
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen.

1. INLEIDING

Thèta Beheer B.V. te Hoogland heeft het voornemen een golfcomplex aan te leggen in een gebied van circa 120 ha ten noorden van Renkum. Het gaat om de gefaseerde aanleg van een 27 holes volwaardige wedstrijd-baan, een 9 holes semi-volwaardige baan, diverse oefenfaciliteiten en bijbehorende voorzieningen.

Voor de wijziging bestemmingsplan 'Buitengebied 1973' van de gemeente Renkum heeft de initiatiefnemer een milieu-effectrapport opgesteld (MER).¹

Het MER werd bekend gemaakt op 26 mei 1993 in de regionale dagbladen Veluwepost en Hoog en Laag (zie bijlage 2). Op 24 mei 1993 verzochten Burgemeester en Wethouders van de gemeente Renkum de Commissie voor de m.e.r. advies uit te brengen over het MER (zie bijlage 1).

De Commissie dient een oordeel te geven over het MER waarbij zij als toetsingskader hanteert:

- de richtlijnen voor de inhoud van het MER die werden vastgesteld op 27 mei 1993 door de gemeente Renkum;
- de eis dat het MER geen onjuistheden bevat.

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie (zie voor de samenstelling bijlage 3).

Conform art. 7.26 tweede lid van de Wet milieubeheer heeft de Commissie de via het bevoegd gezag ontvangen opmerkingen over het MER in beschouwing genomen (zie overzicht in bijlage 4). Voor zover de reacties betrekking hadden op milieu-aspecten zijn zij door de Commissie in het advies verwerkt. Tevens heeft de Commissie de opmerkingen, gemaakt tijdens een openbare zitting d.d. 10 juni 1993, bij haar advies betrokken.

---

1 Besluit m.e.r. art. 10.2, bijlage C.

2. ALGEMEEN OORDEEL OVER HET MER

Het MER geeft een goed beeld van de voorgenomen activiteit en de daaraan verbonden milieugevolgen. De Commissie is van oordeel dat het MER voldoende informatie biedt om het bevoegd gezag in staat te stellen het milieubelang een volwaardige rol te laten spelen bij de besluitvorming over de voorgenomen activiteit. In de verdere besluitvorming zoals bij het ontwerp-bestemmingsplan en eventuele vergunningverlening dient een aantal aspecten nader te worden uitgewerkt. Deze aspecten worden in hoofdstuk 3 van dit advies uitgewerkt. Het betreft met name de omvang van de berekening met de daaraan verbonden onttrekking van grondwater. Daarnaast merkt de Commissie op dat het bestemmingsplan zich beperkt tot het ruimtelijk gebruik. Gebruiks- en beheersaspecten, zoals gebruik van bestrijdingsmiddelen, meststoffen en het toepassen van berekening vallen daarbuiten.^{2]} Dergelijke zaken zouden in een beheersplan op basis van een convenant (overeenkomst) vervat kunnen worden. Op deze wijze kunnen ook de gebruiks- en beheersaspecten die de initiatiefnemer in het MER heeft beschreven, bij de besluitvorming worden betrokken.

3. AANBEVELINGEN BIJ DE VERDERE BESLUITVORMING

3.1 Aanbevelingen bij de besluitvorming over het bestemmingsplan

Fasering planvorming

In de toelichting op het bestemmingsplan wordt de mogelijkheid opengehouden dat de eerste fase van het voornemen tevens de eindfase is. Voor deze (eind)situatie wordt niet aangegeven op welke wijze en welk tijdstip het natuurontwikkelingsgebied bij de planvorming wordt betrokken. Het MER geeft namelijk geen informatie over de omvang en ligging van dit gebied in de situatie dat fase één tevens de eindfase is.^{3]}

---

2 Zie bijlage 4, inspraakreactie nr. 7.

3 Zie bijlage 4, inspraakreactie nr. 8.

Veiligheidsvoorzieningen en de gevolgen

Het MER vermeldt een aantal veiligheidsvoorzieningen ten behoeve van wandelaars in het golfterrein en verkeer op de Telefoonweg. Voor zover het gaat om netten of hekwerken verdient de landschappelijke inpassing en de barrièrewerking voor vogels nader de aandacht. ^{4]}

Het voornemen is om een stelsel van paden in het golfterrein op te nemen. Naast de instandhouding van de "Weg naar Ginkel" vermeldt het voorontwerp bestemmingsplan (hoofdstuk V) dat tenminste één pad van noord naar zuid moet lopen en één pad van oost naar west. ^{5]} Het verdient aanbeveling het veiligheidsaspect van de wandelaar en de ligging van de paden voor zover mogelijk al bij de voorschriften en de plankaart van het ontwerp-bestemmingsplan te betrekken. ^{6]}

Bij de driving-range zal een overkapte afslagplaats gebouwd worden. Verder zijn aan de noordzijde van de Mariahoeve centrale voorzieningen gepland. Een gedetailleerde plankaart ontbreekt. Uit de beschikbare stukken lijkt naar voren te komen dat de centrale voorzieningen en mogelijk ook de overkapping binnen de veiligheidszone van de gasleiding liggen waarvoor dan een aanlegvergunning vereist is.

Behoefteraming golfbaan Staadegaard

Bij de behoefteraming voor de golfbaan wijst de Commissie op het volgende. Om inzicht te geven in de behoefte voor de golfbaan heeft de initiatiefnemer gekozen voor een berekening op grond van een nota van de provincie Gelderland. ^{7]} De Commissie heeft geen inzicht in hoeverre de in die nota gebruikte criteria onderbouwd en actueel zijn. ^{8]}

Zij merkt verder op dat het in de richtlijnen gevraagde oordeel van de Nederlandse Golf Federatie ontbreekt in het MER. ^{9]}

De berekening van de behoefte acht de Commissie niet geheel juist, uitgaande van de in het MER gehanteerde definities.

In tabel 4.2 ^{10]} is bij de behoefteraming voor de regionale schaal (r=15 km) voor de bestaande golfbanen uitgegaan van de norm van 85.000 inwoners. Deze norm behoort echter bij het recruteringsgebied binnen een straal van 10 km. Zoals het MER stelt, behoort bij een straal van 15 km een inwonersnorm van 127.500 inwoners. Van het totaal inwoners van 407.000 behoort dan 255.000 (2x127.500) te worden afgetrokken in plaats van 170.000. Volgens deze berekeningswijze blijkt dat er een draagvlak is voor een golfbaan met circa 22 holes in plaats van 30 holes.

---

4 Zie bijlage 4, inspraakreactie nr. 7.

5 Zie bijlage 4, inspraakreactie nr. 8.

6 Zie bijlage 4, inspraakreacties nrs. 8 en 12.

7 Nota "Golfterreinen in Gelderland", 1989.

8 Meest recente is "Ontwikkeling van golf in Nederland na 1988; tussenbalans", NGF, mei 1993.

9 In de voorfase van dit m.e.r.-project adviseerde de NGF op 15 februari 1991 en 12 april 1991 negatief over de omvang van het voornemen. Zie bijlage 4, inspraakreacties nrs. 7 en 10.

10 MER, pagina 14.

Het MER vermeldt niet ten onrechte dat de voorgenomen activiteit door zijn aard en omvang een bovenregionale betekenis heeft en dus een ruimer draagvlak zal hebben dan uit de genoemde berekeningswijze zou blijken. Daar staat tegenover dat de "§34"-baan niet bij de berekening is betrokken, terwijl ook hiervoor enig draagvlak moet zijn.

3.2 Aanbevelingen bij overige besluiten

Grondwateronttrekking en berekening

Het MER geeft een goede onderbouwing van de berekende hoeveelheden grondwater voor de berekening van de golfbaan. Bij de berekeningen zelf zet de Commissie de volgende kanttekeningen:

- Het MER geeft voor de gemiddelde hoeveelheid grondwater voor berekening van de fairway in het groeiseizoen een hoeveelheid van 19.000 m³.¹¹] Een hoeveelheid van 25 á 30.000 m³ grondwater voor de fairways is waarschijnlijker.¹²]
- Bij de berekening is geen rekening gehouden met de overlap die bij berekening met een sproei-installatie onvermijdelijk optreedt. Een verhoging van 10% van het benodigde water is daarbij een reële schatting.
- Berekening vindt vrijwel geheel plaats in de periode van het voorjaar en de zomer. De totaal benodigde hoeveelheid water zal dan ook op maximaal twee kwartalen betrekking hebben.

Geconcludeerd kan worden dat op basis van de gegevens van het MER in een gemiddeld jaar, verdeeld over twee kwartalen, niet 36.000 m³ maar tussen de 52.000 en 57.000 m³ grondwater nodig is voor de berekening (inclusief 10% overlap). Onvoldoende onderbouwd is de conclusie dat de onttrekking van grondwater ten behoeve van berekening niet vergunningplichtig zou zijn krachtens de Grondwaterverordening van de provincie Gelderland. De vergunningplicht is in die verordening gelegd bij een onttrekking van 25.000 m³ per kwartaal. Het verdient aanbeveling duidelijkheid te verkrijgen welke voorwaarden en beperkingen voor een dergelijke vergunning gelden.

Eenzelfde aanbeveling geldt voor het geval de onttrekking meldingsplichtig is, respectievelijk binnen een "waakzaamheidsgebied" valt.

Benedenstrooms van het plangebied is het grondwater verontreinigd met toluene. Volgens de provincie Gelderland is het niet waarschijnlijk dat bij een grondwateronttrekking van 20.000 m³ de verontreinigingen met het water worden opgepompt. Nu sprake kan zijn van een onttrekking van meer van 50.000 m³, dient nader te worden berekend of het boven-

---

11 Zie MER, pagina 59, tabel 7.9 en 7.10.

12 In een 95% droog jaar is voor de fairway een berekeningshoeveelheid van 150.000 m³ water nodig. Daarvan wordt 145.000 m³ in het groeiseizoen (april tot en met september) aangewend. In een gemiddeld jaar is volgens de tabellen 7.9 en 7.10 totaal 32.500 m³ grondwater nodig voor de fairway. Daarvan zou slechts 19.000 m³ in het groeiseizoen worden gebruikt. Een dergelijke verhouding zal onjuist zijn.

genoemde risico nog steeds kan worden uitgesloten.^{13]}

Verder is het de Commissie niet duidelijk waarop de pompcapaciteit van 30 à 35 m³/uur gebaseerd is.^{14]} Indien wordt uitgegaan van een behoefte van 3,5 mm beregeningswater voor 4 ha greens en tees en 3 mm voor de 50 hectare fairway, dan is per nacht (6 uur) een maximale pompcapaciteit nodig van 1640 m³ grondwater. Dit levert een pompcapaciteit op van 273 m³/uur.

Het MER vermeldt de mogelijkheid om in het geval van een te hoog nitraatgehalte in het grondwater van het eerste watervoerend pakket, het grondwater uit het tweede watervoerend pakket op te pompen. Het MER geeft hierover geen verdere informatie. Deze informatie moet als essentieel worden aangemerkt. Indien onttrekking inderdaad tot het voornemen zou behoren, dient een beschrijving te worden gemaakt van die variant, de toestand van de hydrologie in het tweede watervoerend pakket en de milieugevolgen van het onttrekken. Tevens dient dan duidelijk te zijn welk overheidsbeleid geldt voor onttrekkingen voor beregening uit het tweede watervoerende pakket.

Gebruik en beheer

In het MER beschrijft de initiatiefnemer de maatregelen en voorzieningen waarbij enerzijds potentiële natuurwaarden optimaal ontwikkeld kunnen worden en anderzijds negatieve effecten op het milieu ten gevolge van het voornemen zo beperkt mogelijk blijven.

Indien voor deze aspecten een beheersplan wordt opgesteld, biedt het MER voldoende informatie om als basis te dienen voor dat plan.

Zo kunnen bijvoorbeeld in het plan de volgende aspecten worden opgenomen:

- aard en omvang van het gebruik en opslag van bestrijdingsmiddelen^{15]} en meststoffen;
- wijze en frequentie van maaien van de fairways en roughs;
- beregening;
- gebruik van verlichting;
- aanleg en onderhoud van wandelpaden;
- beheer van het natuurontwikkelingsgebied;
- voorzieningen voor opslag van brandstoffen en draaiende apparatuur.

---

13 Zie MER, bijlage 2, inzake toluen-vervuiling.

14 MER, pagina 59.

15 Zie bijlage 4, inspraakreactie nr. 7, waaruit naar voren komt dat de toe te stane bestrijdingsmiddelen het best ontleend kunnen worden aan de meest recente informatie.

3.3 Aanbevelingen voor het evaluatieprogramma

Het uitvoeren van een evaluatieprogramma beoogt na te gaan in hoeverre de in het MER voorspelde effecten ook bij uitvoering juist zijn. Blijken de effecten in belangrijke mate nadeliger voor het milieu te zijn dan was voorspeld, dan kan bevoegd gezag maatregelen nemen om die gevolgen zoveel mogelijk te beperken.¹⁶⁾ Het is daarom van groot belang eenduidig de referentiesituatie vast te stellen en daarover overeenstemming te hebben. Deze nulsituatie zal immers de basis zijn om te kunnen beoordelen waar en in welke mate de golfbaan invloed heeft op natuur en milieu.¹⁷⁾ Met name wil de Commissie daarbij aandacht vragen voor de grondwaterstand.¹⁸⁾ Daarbij dient niet alleen het bestaande grondwaterpeil te worden vastgesteld, maar ook het peil in 1985. Uit het MER kan geconcludeerd worden dat het grondwaterpeil sinds 1985 aanmerkelijk meer (circa 1,4 meter) is gezakt dan het MER zelf stelt (0,5 meter; zie verder hoofdstuk 4 onder milieugevolgen).

Het MER geeft een voldoende overzicht van de aspecten die in het evaluatieprogramma opgenomen kunnen worden. Het ligt voor de hand het evaluatieprogramma zoveel mogelijk te laten aansluiten op het nog op te stellen beheersplan. Op deze wijze kunnen zo doelmatig mogelijk de taken bij de evaluatie tussen initiatiefnemer en bevoegd gezag verdeeld worden.

In het MER ontbreken gegevens over mogelijke archeologische waarden binnen het plangebied. Ook in de leemten in kennis ontbreekt dit aspect.¹⁹⁾

De evaluatie kan tevens van belang zijn bij de gefaseerde uitvoering van het voornemen. Aan de hand van de eerste fase kan beoordeeld worden in hoeverre de inrichting, gebruik en beheer in de tweede fase bijstelling behoeft ten opzichte van de oorspronkelijke plannen. Latere uitbreiding van natuur en recreatie, aansluitend bij c.q. onderdeel uitmakend van de golfbaan blijkt tot de mogelijkheden te behoren.²⁰⁾ Ook voor een dergelijke afweging kan de evaluatie de nodige milieu-informatie verschaffen.

Het MER gaat er op basis van een onjuiste redenering vanuit dat er geen relatie bestaat tussen het regenwater dat in het plangebied infiltreert (en de onttrekking daarvan) en de Molenbeek (zie MER, §6.3.3). In de huidige situatie is de Molenbeek ter hoogte van het plangebied verdroogt (MER, pagina 33), waardoor zo'n relatie nu niet relevant is. Indien echter onder invloed van het overheidsbeleid de

---

16 Zie artikel 7.42, Wet milieubeheer.

17 Zie bijlage 4, inspraakreactie nr. 10, waarin gewezen wordt op de uiteenlopende hectaren van het actuele grondgebruik volgens het MER (117 ha op pagina 42 en 125 ha in bijlage 6.8 op pagina 44).

18 Zie bijlage 4, inspraakreacties nrs. 6 en 8.

19 Zie bijlage 4, inspraakreactie nr. 7.

20 Blijkens een mededeling van de wethouder gedaan tijdens de hoorzitting.

grondwateronttrekkingen worden terug gedrongen, kan een situatie ontstaan waarin de Molenbeek weer watervoerend wordt. Van belang is dan met name het effect van de onttrekking voor beregening in een droge periode. Dan is de waterbehoefte het grootst en de vochttoestand in het dal van nature het laagst en dus het meest gevoelig voor extra verlagingen. Het verdient aanbeveling in het evaluatieprogramma aandacht te schenken aan deze mogelijk toekomstige situatie.

4. OPMERKINGEN OVER HET MER

Presentatie MER

Het MER is een bondig en overzichtelijk document dat toegankelijk is voor een breed publiek. Bij de presentatie van de alternatieven merkt de Commissie op dat deze zeer beperkt is. Het MER vermeldt het Sinderhoeve-alternatief als voorkeur. De Mariahoeve wordt uiteindelijk echter gekozen maar kent problemen bij de verwerving. De motivering van de uiteindelijke keuze voor het Mariahoeve-alternatief ontbreekt.

Tegenover het beperkt aantal alternatieven, dient gesteld te worden dat de initiatiefnemer voor alle onderdelen in zijn voornemen naar een meest milieuvriendelijke situatie streeft.

De Commissie beveelt aan in de verdere besluitvorming de beschrijvingen over het voornemen en zijn milieugevolgen in het MER en de toelichting op het voorontwerpbestemmingsplan met elkaar in overeenstemming te brengen.

Milieugevolgen

Het MER gaat niet in op de situatie waarin beleidsmaatregelen ter bestrijding van de verdroging daadwerkelijk uitgevoerd worden. Het streven van de overheid is om tenminste de toestand van het grondwaterniveau van 1985 te herstellen. Het MER concludeert dat het grondwaterpeil ten opzichte van 1985 met circa 0,5 meter gezakt is.^{21]} Uit onder andere figuur 6.5 (pagina 34.a) kan worden afgeleid dat van 1985 tot heden de grondwaterstands daling in het plangebied circa 1,4 meter is geweest. Deze situatie is ontstaan bij het huidige landbouwkundig gebruik.^{22]} Het MER wijst uit dat vergeleken met de autonome ontwikkeling, uitvoering van het voornemen zal leiden tot een geringere verlaging van de grondwaterstand. De beschreven autonome ontwikkeling als gevolg van het EG-landbouwbeleid is speculatief.^{23]} Naast een dergelijke autonome ontwikkeling hadden ook de autonome ontwikkelingen van een anti-verdrogingsbeleid behoren te worden beschreven.^{24]}

---

21 Zie MER pagina 33.

22 Zie bijlage 4, inspraakreactie nr. 5, waarin wordt gewezen op het feit dat gedurende een groot aantal jaren geen beregening van landbouwgewassen ten westen van de Telefoonweg heeft plaatsgevonden.

23 Zie bijlage 4, inspraakreactie nr. 7.

24 Zie bijlage 4, inspraakreacties nrs. 6, 8, 10 en 11.

Het MER concludeert dat na de onttrekking in het droge seizoen, de grondwaterstand zich in het winterseizoen weer herstelt tot de oorspronkelijke situatie (niet-stationaire grondwaterstroming). Deze conclusie is onvoldoende onderbouwd en te optimistisch, omdat die gebaseerd is op een berekening, waarbij de onttrekkingen zijn gespreid over het gehele jaar (stationaire bronnen). De onttrekkingen volgens het voornemen vinden evenwel in maximaal 7 maanden plaats. Deze berekeningswijze maakt dat de gepresenteerde verlaging van de grondwaterpiegel minder groot is en dus gunstiger oogt dan bij eenzelfde onttrekking gedurende 7 maanden in het groei- en droge seizoen.

BIJLAGEN

bij het toetsingsadvies over
het milieu-effectrapport
golfcomplex 'Staadegaard'
te Renkum

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 24 mei 1993, waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

GEMEENTE RENKUM

Gemeente Renkum

Postbus 9100
6860 HA Oosterbeek
Tel.: 085 - 34 81 11
Doorkiesnummer: 348524
Telex: 75108
Bankgironummer: 28.50.07.076
Bezoekadres: Generaal Uijghartlaan 4
Oosterbeek

Commissie voor de
Milieu-effectrapportage,

	Op Postbus 2345, m.3500 GH Utrecht.
Ingekomen :	25 MEI 1993
nummer :	622-93
dossier :	401-37/m 40 (bex)
datum :	24 Mei 1993

Bijl.: 13
Uw kenmerk:
Uw brief van:
Nummer: 13751/ROST
Onderwerp: milieu-effectrapport
golfcomplex "Staadegaard"
te Renkum

24 MEI 1993

Geachte leden,

Onder verwijzing naar artikel 41t, lid 1, van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne doen wij u hierbij toekomen het milieu-effectrapport (in zesvoud) en het voorontwerp bestemmingsplan (in zesvoud) voor het golfcomplex "Staadegaard" aan de Telefoonweg te Renkum. Dit rapport is door ons op 16 maart 1993 ontvangen.

Gaarne zien wij uw advies als bedoeld in artikel 41z van de WABM omtrent het milieu-effectrapport voor 28 juli 1993 tegemoet.

Om u te informeren over de terinzagelegging van het milieu-effectrapport sturen wij u een kopie van de publikatie hierover.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN RENKUM,
de secretaris, de burgemeester,

G. Kolhorn.

drs. J.W.A.M. Verlinden.

BIJLAGE 1A

Brief van het bevoegd gezag d.d. 24 juni 1993, waarin de Commissie
uitstel wordt verleend voor het uitbrengen van haar advies

GEMEENTE RENKUM

Gemeente Renkum

Postbus 9100
6560 HA Oosterbeek
Tel.: 085 - 34 61 11
Doorkiesnummer:
Telex: 76108
Bankgironummer: 28.50.07 076
Bezoekadres: Generaal Urquhartlaan 4
Oosterbeek

Aan
Commissie MER
Postbus 9100 voor de
3500 m.s. Utrechtse
Utrechtse

datum:	28 JUNI 1993
nummer:	769-93
dossier:	401-48
kopie naar:	Dr. Sc. pro. b. h. i.

Bijl.:

Uw kenmerk:

Uw brief van:

Nummer:

Onderwerp:

14407/ROST

Verlenen van uitstel advies milieu-effectrapport

Oosterbeek, 24 juni 1993

Bij deze verlenen wij u uitstel voor het uitbrengen van uw advies over het milieu-effectrapport "Golfcomplex Staadegaard" tot 18 augustus 1993.

Wij hebben van u vernomen dat de initiatiefnemer hier ook mee instemt. Ons inziens betekent dit uitstel geen vertraging voor de gehele procedure, aangezien wij het advies van de Provinciaal Planologische Commissie begin september verwachten.

Wij hopen u hiermee van dienst te zijn en zien uw concept-advies vol belangstelling zo spoedig mogelijk tegemoet.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN RENKUM,
de secretaris, de burgemeester,

G. Kolhorn.

drs. J.W.A.M. Verlinden.

afschrift aan:

-RO

-Thèta b.v.,

Park Schoonoord 1, 3828 AJ Hoogland

BIJLAGE 2

Openbare bekendmaking in Veluwepost en Hoog en Laag d.d. 26 mei 1993

Inspraakbijeenkomst

Burgemeester en wethouders van Renkum maken bekend, dat een wijziging van het bestemmingsplan "Buitengebied 1973" wordt voorbereid in verband met het ontwikkelen van een golfcomplex op het terrein ten westen van de Telefoonweg te Renkum.

De milieu effecten die het gevolg zijn van de aanleg van het golfcomplex zijn beschreven in een milieueffectrapport.

Ingevolge de Inspraakverordening ruimtelijke ordening en stads- en dorpsvernieuwing en ingevolge de Wet Algemene Bepalingen Milieuhygiëne, wordt er een inspraakbijeenkomst gehouden. Tijdens deze bijeenkomst worden beide rapporten toegelicht. Belanghebbenden worden in de gelegenheid gesteld hun mening daarover kenbaar te maken en met een vertegenwoordiging van de gemeente van gedachten te wisselen.

De inspraakbijeenkomst wordt gehouden op donderdag 10 juni 1993 om 20.00 uur in de "Rijnkom", Hogenkampsesweg 45, te Renkum. Het voorontwerp bestemmingsplan en het milieu-effectrapport liggen beiden met ingang van 27 mei 1993 tussen 8.30 en 12.30 uur en na een afspraak, (tel.: 085-348524) op het gemeentehuis (afd. Ruimtelijke Ordening, kamer 200) te Oosterbeek ter inzage.

Eventuele opmerkingen met betrekking tot het voorontwerpbestemmingsplan en/of het milieu-effectrapport kunnen vóór 28 juni 1993 schriftelijk bij burgemeester en wethouders worden ingediend.

Overeenkomstig artikel 41w van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne, kan degene die opmerkingen indient met betrekking tot het milieu-effectrapport, verzoeken zijn of haar persoonlijke gegevens niet bekend te maken.

Oosterbeek, 26 mei 1993

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Thèta Beheer b.v. te Hoogland.

Bevoegd gezag: gemeentebestuur van Renkum.

Besluit: partiële herziening van het bestemmingsplan 'Buitengebied 1973' van de gemeente Renkum.

Categorie Besluit m.e.r.: 10.1.

Activiteit: Aanleg van het golfcomplex 'Staadegaard' in een gebied van ca. 120 ha ten westen van Bennekom. Het betreft de gefaseerde aanleg van een 27 holes volwaardige wedstrijdbaan, een 9 holes semi-volwaardige baan, diverse oefenfaciliteiten en bijbehorende voorzieningen.

Stand van zaken: De procedure ging van start op 29 januari 1992 met de openbare bekendmaking van het voornemen. 19 februari 1992 werd de Commissie officieel in de gelegenheid gesteld advies uit te brengen over de op te stellen richtlijnen.

De Commissie bracht haar advies uit op 1 april 1992. De richtlijnen zijn op 27 mei door de gemeente vastgesteld.

Op 8 januari 1993 werd de Commissie verzocht door het bevoegd gezag het concept-MER te beoordelen. Het MER werd bekend gemaakt in de regionale dagbladen de Veluwepost en Hoog en Laag van 26 mei 1993.

Het MER heeft van 27 mei 1993 tot 28 juni 1993 ter inzage gelegen. Op 8 januari 1992 verzocht de Gemeente Renkum de Commissie commentaar te verstrekken op het concept-Mer. Dit commentaar verstrekten twee leden van de werkgroep in een gesprek op 11 februari 1993 (voortoets). Op 11 augustus 1993 besprak de Commissie het concept-toetsingsadvies met bevoegd gezag en initiatiefnemer. De Commissie is van oordeel dat het MER voldoende informatie biedt voor de besluitvorming. De Commissie beveelt aan de niet-ruimtelijke milieuaspecten, zoals het gebruik van bestrijdingsmiddelen, meststoffen en beregeningswater, te regelen in een beheersplan op grond van een convenant.

Ten aanzien van de grondwaterontrekking, constateert de Commissie dat meer water voor beregening nodig is dan in het MER berekend. Voor eventuele onttrekking uit het tweede watervoerende pakket, dient een inzicht te worden gegeven in de milieu-effecten.

Samenstelling van de werkgroep:

drs. W. Altenburg

dr. J.A. van den Berg

dr. H. Cohen (voorzitter tijdens vooroverleg)

ir. P. van Duursen (voorzitter tijdens toetsingsfase)

drs. A.H.J.P. Siepman.

Secretaris van de werkgroep: mr. E.M. van Rosmalen (tijdens vooroverleg) en mr. R.J. Sielcken (toetsingsfase).

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	930621	J. en Y. Huys-Watanuki	Renkum	930712
2.	930622	J. Willems	Wageningen	930712
3.	930625	D. Willemsen	Renkum	930712
4.	930623	B.H.J. Spijker van de Laan	Renkum	930712
5.	930623	J. Kruit en N. Delmo	Renkum	930712
6.	930630	Ministerie van Landbouw, Natuur- beheer en Visserij, Directeur Land- bouw, Natuur en Openluchtrecreatie	Arnhem	930712
7.	930625	Vijf Dorpen in 't Groen	Renkum	930712
8.	930626	Groen Links	Oosterbeek	930712
9.	930624	De Lindeboom	Renkum	930712
10.	930622	IVN Vereniging voor natuur- en Milieueducatie afdeling ZuidWest Veluwezoom	Oosterbeek	930712
11.	930627	R. Vijftigschild	Renkum	930712
12.	930623	B.C. Meijer	Renkum	930712
13.	930610	Verslag inspraakbijeenkomst	Renkum	930712